

Γιώργου Καφταντζή, *Όρφείας Σερρών 1905-1991. Ιστορική αναδρομή. Θεσσαλονίκη 1991, έκδοση Όμίλου Όρφείας Σερρών, σχ. 4ο, σελ. 168.*

Με τή συμπλήρωση 85 ετών από τήν ίδρυση του «Όρφείως», τό Δ. Σ. του Όμίλου απέφασισε τήν πραγματοποίηση αναμνηστικής έκδοσης, γιά νά γίνει γνωστή ή ιστορία του σέ ὄλη της τήν ἔκταση στους νεωτέρους, ιστορία ή ὁποία ταυτίζεται, ιδιαίτερα κατά τήν κρίσιμη περίοδο του Μακεδονικοῦ Ἀγώνα, μέ τήν ιστορία τῶν Σερρών.

Θυμίζομε ὅτι ὁ «Όρφεύς» ιδρύθηκε τό 1905 ἀπό ὁμάδα νέων Σερραίων ὡς πολιτιστικό σωματείο, μέ προτροπή του ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Προξενείου καί ἀπώτερο σκοπό τήν ὑποβοήθηση του Μακεδονικοῦ Ἀγώνα.

Ὁ Γιώργος Καφταντζής, πού ανέλαβε τό δύσκολο ἔργο γιά τήν πραγματοποίηση τῆς ἐκδόσεως, ἦταν κατεξοχήν κατάλληλο πρόσωπο. Γνώστης τῆ τοπικῆς ιστορίας μέ συγγραφική δράση καί κάτοχος πολύτιμου εἰκαστικοῦ ὑλικοῦ, παράλληλα δέ πρόεδρος του Όμίλου, διέθετε τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιά τήν ἐπιτυχία του ἐγχειρήματος, ὅπως καί ἔγινε.

Στό ἔργο (σέ μονοτονικό), τό ὁποῖο μέ τήν πλουσιότατη εἰκονογραφία (γύρω στίς 250 φωτογραφίες καί φωτοτυπίες) πήρε τή μορφή λευκώματος, προτάσσεται εἰσαγωγή, πού περιστρέφεται κυρίως γύρω ἀπό τή μουσική παράδοση τῆς περιφερείας Σερρών.

Ἀκολουθοῦν τά κεφάλαια: «Πολιτιστική δραστηριότητα στήν πόλη τῶν Σερρών κατά τά τέλη του 19ου αἰώνα», «Ἡ μουσική κίνηση ἀπό τίς ἀρχές του 20οῦ αἰώνα μέχρι τήν ἀπελευθέρωση», «Δάσκαλοι μουσικῆς».

Ἔρχεται στή συνέχεια ὁ συγγραφεύς σιά κύρια κεφάλαια: «Ἡ ίδρυση του Όρφείας», «Ἰδρυση τῆς Φιλικῆς Μακεδονικῆς Ἐταιρείας», «Ὁ Μακεδονομάχος Όρφείας», «Πολιτιστικές ἐκδηλώσεις 1905-1912», «Μετά τήν ἀπελευθέρωση του 1913», «Ἀπάνθισμα ἐκδηλώσεων 1920-1990», μέ ἀναφορά στίς πολυποίκιλες ἐκδηλώσεις του Όμίλου (μουσική, θέατρο, κινηματογράφος, ζωγραφική, ἀθλητισμός, ποδόσφαιρο, ποδηλατοδρομικοί ἀγῶνες, ἀγῶνες στίβου, πάλη, ἐκδρομές, διάφορα).

Μέ τήν παραπάνω διάρθρωση/ἀνάπτυξη ὑλικοῦ γίνεται φανερό ὅτι ὁ συγγρ. ἐπιδίωξε — καί κατόρθωσε — νά παρουσιάσει τό χρονικό του Όρφείως παράλληλα μέ πολλά ἄλλα ἐνδιαφέροντα τοπικά στοιχεῖα.

Ἰδιαίτερα χρήσιμο τό πλουσιότατο, ὅπως ἤδη σημειώθηκε, εἰκονογραφικό ὑλικό, πού πλαισιώνει κάθε σελίδα κειμένου ἢ παρουσιάζεται ὁλοσέλιδο. Τό ὑλικό αὐτό ἀναφέρεται ὄχι μόνο στή δράση του Όμίλου ἀλλά καί σέ πρόσωπα τῆς τοπικῆς κοινωνίας καί γεγονότα ιστορικοῦ ἐνδιαφέροντος. Σημαντικά καί τά δημοσιευόμενα προγράμματα θεατρικῶν παραστάσεων, μουσικῶν ἐκδηλώσεων, ἀθλητικῶν ἀγῶνων κλπ.

Η έκδοση αυτή δείχνει παραστατικά, μέσω του «Όρφεως», τό διαχρονικό κλέος τών Σερρών, τής πόλης μέ τήν ένδοξη ιστορία καί τή μεγάλη οικονομική εὐμάρεια, πού συνετέλεσε στήν ανάπτυξη τών γραμμάτων καί τών τεχνών.

Στό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Όμίλου, ιδιαίτερα δέ στόν πρόεδρό του καί δημιουργό τοῦ λευκώματος Γιώργο Καφταντζή, δικαίως όφείλονται θερμά συγχαρητήρια.

ΓΕΩΡΓ. Ν. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΙΔΗΣ δ. Φ.

Βασίλης Γ. Τζανακάρης, Εικονογραφημένη ιστορία τών Σερρών. Έκδοση περιοδικού «Γιατί». Τόμ. Α', Σέρρας 1991, σχ. 4ο, σελ. 448.

Τά Σέρρας άξιώθηκαν νά έχουν τέκνα πνευματικά, πού φιλόστοργα έστρεψαν τό ένδιαφέρον τους στή συγγραφή τής ιστορίας τής άκριτικής πόλης, μέ τό ένδοξο έθνικό καί πολιτιστικό παρελθόν, αλλά καί τήν οικονομική εὐμάρεια, πού είχε ως κέντρο εισαγωγικού καί διακομιστικού έμπορίου.

Άς θυμηθοῦμε τίς έργασίες τοῦ Π. Θ. Πέννα καί τοῦ Γ. Καφταντζή, μέ τίς όποίες φωτίστηκε τό παρελθόν καί καταδείχθηκε ή σημασία τών Σερρών γιά τά ιστορικά πεπρωμένα τοῦ Έλληνισμού. Άξιοι βέβαια πάντοτε σεβασμοῦ οί παλαιότεροι ιστοριοδίφες καί ιστορικοί, ιδιαίτερα ό Π. Παπαγεωργίου (ό όποίος άν καί μή Σερραίος στήν καταγωγή πρόσφερε μέγιστα) καί ό Εὐάγγ. Στράτης, πού έθεσαν στερεές βάσεις γιά τίς μετέπειτα έρευνες.

Στά περί Σερρών έργα προστίθεται τώρα ή έκδοση τοῦ Β. Τζανακάρη, ή όποία κυρίως έπενδύει εικαστικά γνωστή ιστορική ὕλη, φωτίζοντας εὐκρινότερα γεγονότα καί πρόσωπα.

Πλούτος εικονογραφικού ὕλικου, έγχρωμου καί άσπρόμαυρου (φωτογραφίες, παλαιά έπιστολικά δελτάρια, λαϊκές λιθογραφίες, φωτοτυπίες έγγράφων καί έφημερίδων), λιτά καί κάποτε λυρικά κείμενα, διχρωμία σελίδων, άρίστη ποιότητα χαρτιοῦ, προσεκτική διόρθωση δοκιμίων καί έπιμελημένη τυπογραφική έργασία δημιουργοῦν έργο ιδιαίτερης αισθητικής άξίας, ένα θαυμάσιο λεύκωμα — πανόραμα γεγονότων, πραγμάτων καί προσώπων. Άλλωστε ό συγγραφεύς καί έκδότης έχει δώσει καί άλλα πολλά δείγματα τής καλαισθησίας καί ευαισθησίας του, ιδιαίτερα μέ τό περιοδικό «Γιατί», ευρύτερα γνωστό στόν πνευματικό κόσμο καί πέραν τών συνόρων τοῦ νομοῦ Σερρών.

Στό έργο (γραμμένο μονοτονικά, μέ «νησίδες» πολυτονικοῦ στά παραθέματα) προτάσσεται χαιρετισμός τοῦ Π.Θ. Πέννα, ακολουθεῖ «Περिलηπτική ιστορία τής πόλης τών Σερρών» από τόν Γ. Καφταντζή καί στή συνέχεια δημοσιεύεται «Είσαγωγικό σημείωμα» τοῦ Άπ. Δούρβαρη.